

Цивільна оборона України – основа безпеки у надзвичайних ситуаціях

**Підготувала
Студентка групи Т-15
Грабович Соломія**

Зміст

- 1.** Значення цивільної оборони та цивільного захисту
  - 1.1. Комплекс заходів для захисту населення й об'єктів економіки
  - 1.2. Система цивільної оборони
  - 1.3. Роль і завдання цивільної оборони
- 2.** Основні заходи і засоби захисту населення і територій при виникненні надзвичайних ситуацій: радіаційний та хімічний захист
- 3.** Список використаної літератури

1. Значення цивільної оборони та цивільного захисту

Цивільна оборона — система заходів щодо підготовки захисту населення, матеріальних і культурних цінностей на території України від небезпек, що виникають при веденні військових дій або внаслідок цих дій, а також при виникненні надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру.

Організація й ведення цивільної оборони є одними з найважливіших функцій держави, складовими частинами оборонного будівництва, забезпечення безпеки держави.

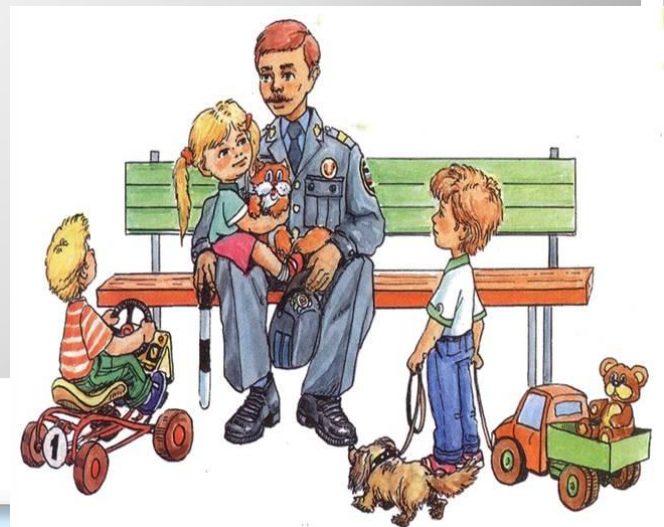
Основні завдання цивільної оборони:

- захист населення від наслідків аварій, стихійних лих і сучасних засобів поразки (пожеж, вибухів, викидів сильнодіючих отруйних речовин, епідемій і т.д.);
- координація діяльності органів керування по прогнозуванню, попередженню й ліквідації наслідків екологічних і стихійних лих, аварій і катастроф;
- проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;
- спеціальна підготовка керівних кадрів і сил, загальне навчання населення способам захисту й діям у надзвичайних ситуаціях мирного й військового часу;
- нагромадження фонду захисних споруджень для укриття населення;
- забезпечення населення засобами індивідуального захисту й організація виготовлення найпростіших засобів захисту самим населенням;
- організація оповіщення населення про погрозу нападу супротивника з повітря, про радіоактивне, хімічне зараження, стихійні лиха;
- навчання населення захисту від зброї масового ураження, а також веденню рятувальних і невідкладних аварійно-відбудовних робіт.

1.1. Комплекс заходів для захисту населення й об'єктів економіки

Основні заходи які проводяться для захисту населення й об'єктів економіки країни:

- своєчасне оповіщення населення про погрозу нападу супротивника, застосування зброї масової дії, технологічних аварій, стихійних лих, інформування про порядок дій у надзвичайній ситуації;
- укриття населення в захисних спорудженнях;
- використання засобів індивідуального захисту;
- евакуація, а також відселення населення в безпечні райони;
- захист продовольства, споруджень на систем водопостачання і водозаборів, сільськогосподарських тварин, фуражу і т.д. від зараження радіоактивними і сильнодіючими отруйними речовинами й біологічними засобами;
- навчання населення способам захисту в надзвичайних ситуаціях.

1.2. Система цивільної оборони

Систему цивільної оборони складають:

- органи державної влади й керування всіх рівнів, до компетенції яких відносяться функції, пов'язані з безпекою й захистом населення, попередженням надзвичайних ситуацій і реагування на них (МНС, МВС, керування й відділи по надзвичайних ситуаціях міст і районів і т.д.);
- органи повсякденного керування по забезпеченню захисту населення;
- сили й засоби, призначені для виконання завдань цивільної оборони;
- фонди й резерви фінансових, медичних і матеріально-технічних засобів, передбачених на випадок надзвичайної ситуації;
- системи зв'язку, оповіщення, керування й інформаційного забезпечення.
- Цивільна оборона організується як по територіальному, так і по виробничому принципах. Основною ланкою системи цивільної оборони є об'єкт економіки (підприємство, завод, вуз і т.д.).

Керівником цивільної оборони об'єкта є керівник підприємства (а керівником цивільної оборони адміністративно-територіальної одиниці - голова виконавчої влади). Керівники цивільної оборони несуть персональну відповідальність (кримінальну й адміністративну) за організацію й здійснення заходів щодо цивільної оборони на відповідних підприємствах і територіях.

Керівником цивільної оборони України є президент України.

1.3. Роль і завдання цивільної оборони

Цивільна оборона є системою загальнодержавних оборонних заходів, здійснених у мирний і воєнний час для захисту населення й підвищення стійкості народного господарства в умовах застосування супротивником хімічної, бактеріологічної і ядерної зброї, а також для проведення рятувальних і невідкладних аварійно-відбудовних робіт у вогнищах масової поразки.

Захист населення й матеріальних засобів від зброї масової поразки може бути досягнута лише спільними зусиллями Збройних Сил, цивільної оборони й усього населення.

Відповідно до тієї ролі, що покликана зіграти цивільна оборона в майбутній війні, на неї покладають наступні основні завдання:

- загальне обов'язкове навчання населення країни способам і засобам захисту від зброї масової поразки й діям у складі формувань цивільної оборони;
- захист населення від впливу ядерної, хімічної й бактеріологічної зброї;
- здійснення заходів, що забезпечують сталу роботу об'єктів народного господарства у військовий час;
- проведення рятувальних і невідкладних аварійно-відбудовних робіт у вогнищах масової поразки й надання допомоги постраждалому населенню;
- проведення заходів, що забезпечують захист тварин, рослин, продовольства, сировини, джерел водопостачання й фуражу від радіоактивного, бактеріального й хімічного зараження, а також по ліквідації наслідків зараження.

Виконання кожної із зазначених завдань досягається цілим комплексом заходів, проведених у мирний і військовий час.

2. Основні заходи і засоби захисту населення і територій при виникненні надзвичайних ситуацій: радіаційний та хімічний захист

Організація заходів радіаційного й хімічного захисту в структурних підрозділах об'єкта здійснюється їхніми керівниками й посадовими особами (працівниками), призначеними в цих підрозділах для проведення повсякденної роботи з ЦО й організації евакуаційних заходів.

Протирадіаційний і протихімічний захист (ПР і ПХЗ) - це комплекс заходів ЦО, спрямованих на запобігання або ослаблення впливу іонізуючих випромінювань, ОВ і СДЯВ.

ПР і ПХЗ включає наступні заходи:

- виявлення й оцінка радіаційної й хімічної обстановки;
- розробка й запровадження в дію режимів радіаційного захисту;
- організація й проведення дозиметричного й хімічного контролю;
- способи захисту населення при радіоактивному й хімічному зараженні;
- забезпечення населення у невоєнізованих формувань ЦО засобами ПР і ПХЗ (протигазу, засоби захисту шкіри й ін., нагромадження, зберігання, видача);
- ліквідація наслідків радіоактивного й хімічного зараження (спеціальна санітарна обробка, знезаражування місцевості й споруджень) і інші.

Для укриття людей завчасно будуються захисні спорудження: притулки й протирадіаційні укриття.

Основними мірами захисту населення при виникненні радіоактивного забруднення є:

- використання колективних і індивідуальних засобів захисту;
- застосування засобів медичної профілактики;
- дотримання необхідних режимів поведінки;
- евакуація;
- обмеження доступу на забруднену територію;
- виключення споживання забруднених продуктів живлення й води;
- санітарна обробка людей, дезактивація одягу, техніки, споруджень, території, доріг і інших об'єктів.

Основні способи захисту населення в умовах хімічного зараження:

- оповіщення про небезпеку хімічного зараження;
- укриття в захисних спорудженнях (притулках);
- використання засобів індивідуального захисту (протигазів і засобів захисту шкіри);
- дотримання режимів поведінки (захисту) на заражених територіях;
- евакуація людей із зони зараження;
- санітарна обробка людей, дегазація одягу, територій, споруджень, транспортних засобів, техніки й майна.

3. Список використаної літератури

1. Закон України «Про Цивільну оборону України» № 2974-XII від 3 лютого 1993 р. зі змінами і доповненнями, 1999 р.
2. Положення "Про цивільну оборону України", постанова Кабінету Міністрів України. № 299. - К., 1994.
3. «Розміщення продуктивних сил України» під. ред. Є. П. Качана, Київ 2001.
4. Джигирей В.С., Жидецький В.Ц. «Безпека життєдіяльності». - Львів, 2003.
5. Коваленко М.І. «Військова підготовка». Посібник. - К., 2004.
6. Губський А.І. Громадянська оборона. Для пед. ін-тів. - Львів., "Ластівка", 2005. - 216 с
7. Демиденко Г. П. Захист об'єктів народного господарства від зброї масового ураження. - К., 2001.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!